NEDERLANDSE VERENIGING VOOR RECHTSPRAAK

0 BD

De Minister van Veiligheid en Justitie
Mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Door Reg. kopie gezonden aan

Datum
17 juni 2013

Uw kenmerk

Contactpersoon

Onderwerp
Concept-wetsvoorstel implementatie richtlijn recht op informatie in strafzaken

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 april 2013, met kenmerk , heeft u de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak (hierna: NVvR) advies gevraagd over het concept-wetsvoorstel implementatie richtlijn recht op informatie in strafzaken.

1. Aard en strekking

Volgens de memorie van toelichting strekt het concept-wetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142). De richtlijn bevat minimumregels met betrekking tot het recht op informatie van verdachten in strafprocedures.

2. Advisering

Het wetsvoorstel sluit op de meeste punten nauw aan bij de betreffende richtlijn. De NVvR plaatst echter wel enige kanttekeningen bij bepaalde aspecten van het wetsvoorstel.

2.1 Leesbaarheid wettekst
De NVvR is van mening dat het wetsvoorstel niet eenvoudig is om te lezen. Met name wat betreft de tekst van het voorgestelde artikel 27c van het Wetboek van Strafvordering (hierna: Sv) voorziet de NVvR onduidelijkheden voor de praktijk. De NVvR geeft de minister in overweging in de memorie van toelichting voorbeelden te geven van situaties waarop de bepalingen uit het wetsvoorstel van toepassing zijn. Voor het gebruik van de bepalingen in de praktijk zullen daarnaast goede formulieren en duidelijke brochures waardevol zijn.

2.2 Informatieverstrekking aan verdachten
Ter zake van schriftelijke informatieverstrekking merkt de NVvR het volgende op. In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel is vermeld dat de Salduz-folder zal worden aangepast. Nu de Salduz-regeling alleen van toepassing is op een verdachte die al is aangehouden, rijst de vraag op welke wijze de informatie aan de nog niet aangehouden

Lange Voorhout 7 • Postbus 30315, 2500 GH Den Haag
Telefoon: 070-3611420 • info@nvvr.org • www.nvvr.org

verdachte zal worden vormgegeven. De NVvR verzoekt de minister hierover duidelijkheid te verschaffen in de memorie van toelichting. De NVvR verzoekt in dit kader tevens aandacht te besteden aan het recente arrest van de Hoge Raad LJN CA2555, 11 juni 2013.

2.3 Artikel 30 Sv in relatie tot artikel 7 van de richtlijn

In de memorie van toelichting is opgenomen dat met de bepalingen uit artikel 30 Sv is voldaan aan implementatie van de bepalingen van artikel 7, eerste, tweede en vierde lid, van de richtlijn. De NVvR is van mening dat artikel 30 Sv dermate ruimer is geformuleerd dan artikel 7 van de richtlijn dat hiermee onvoldoende tegemoet wordt gekomen aan de bepalingen in de richtlijn ter zake van het recht op toegang tot processtukken. Artikel 30 Sv bepaalt namelijk alleen dat de verdachte vanaf het eerste verhoor na aanhouding recht heeft op processtukken. De definitie van 'processtukken' is opgenomen in artikel 149 a Sv: *'Tot de processtukken behoren alle stukken die voor de ter terechtzitting door de rechter te nemen beslissingen redelijkerwijs van belang kunnen zijn, behoudens het bepaalde in artikel 149b'*, het relevantiecriterium. De verwijzing in het geciteerde artikel naar de stukken die van belang zijn voor de ter terechtzitting te nemen beslissingen zal, naar de mening van de NVvR, in de praktijk tot discussie kunnen leiden en dwingen tot het teruggrijpen op jurisprudentie in de fase van de toetsing van de inverzekeringstelling bij de rechter-commissaris. De NVvR verwijst hierbij naar het door haar uitgebrachte advies aan uw voorganger mr. E.M.H. Hirsch Ballin over het wetsvoorstel Herziening regels betreffende de processtukken in strafzaken van 23 december 2009, waarin de NVvR zich reeds kritisch heeft uitgelaten over de nadruk in het wetsvoorstel in dit kader op 'de terechtzitting'. De NVvR geeft de minister, gelet op het bovenstaande, in overweging ter zake van de toetsing van de inverzekeringstelling door de rechter-commissaris in de wettekst op te nemen dat het gaat om alle stukken die van belang zijn voor het beoordelen van de rechtmatigheid van aanhouding en aansluitende inverzekeringstelling.

2.4 Weigeringsgronden ter onthouding van (proces)stukken

In de concept-memorie van toelichting is opgenomen dat met artikel 33 Sv uitvoering wordt gegeven aan artikel 7, derde lid, van de richtlijn. Alleen in zeer uitzonderlijke omstandigheden, zo vermeldt het concept, is het mogelijk bepaalde processtukken niet te voegen en aldus de kennisneming daarvan definitief aan de verdachte te onthouden. In artikel 149b Sv is bepaald dat voeging van bepaalde processtukken of gedeelten daarvan achterwege kan worden gelaten in de in artikel 187d Sv genoemde gevallen. Dit betreft de gevallen waarin er een gegrond vermoeden bestaat dat door openbaarmaking van de desbetreffende informatie een getuige ernstige overlast zal ondervinden of een zwaarwegend opsporingsbelang of het belang van de staatsveiligheid wordt geschaad. Blijkens de concept-memorie van toelichting wordt hiermee beoogd aan te sluiten bij de in artikel 7, vierde lid, genoemde belangen op grond waarvan toegang tot processtukken kan worden geweigerd.

De NVvR merkt op dat de weigeringsgronden van art. 187d Sv, meer in het bijzonder de weigeringsgrond genoemd in het eerste lid onder a, enerzijds en de gronden van artikel 7, vierde lid, van de richtlijn anderzijds niet gelijkluidend zijn. Ingevolge laatstgenoemde bepaling kan toegang worden geweigerd *indien door die toegang het leven of de grondrechten van een andere persoon ernstig in het gedrang zou kunnen komen.* Artikel 187d, eerste lid, onder a Sv geeft die weigeringsmogelijkheid *indien er een gegrond vermoeden bestaat dat door openbaarmaking van de desbetreffende informatie een getuige ernstige overlast zal ondervinden.* Ook in artikel 34 Sv wordt in het vierde lid verwezen naar artikel 187d Sv. Uit de wetsgeschiedenis bij art. 34 Sv zou kunnen worden afgeleid dat de weigeringsgrond van art. 187d, eerste lid, onder a Sv niet dezelfde reikwijdte heeft als de genoemde weigeringsgrond van art. 7, vierde lid van de richtlijn en dat een verschil daartussen ook expliciet is beoogd. De NVvR wijst onder meer op Kamerstukken II 2010-2011, 32 468, nr. 6, p. 14-15 waarin is vermeld:

"De aan het woord zijnde leden meenden voorts dat de belangen die er voor de officier van justitie kunnen zijn om de toevoeging van stukken aan het dossier te weigeren niet geheel overeenkomen met de tekst van artikel 187d, eerste lid, Sv. Daarbij verwezen zij naar het belang van de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, de opsporing en vervolging van strafbare feiten en het belang van het onderzoek. Naar het mij

voorkomt, moet hier sprake zijn van een misverstand. Het voorgestelde artikel 34, vierde lid, Sv betreft de weigering van het voegen van stukken. Daarbij zijn de weigeringsgronden, naast het gebrek aan relevantie, direct gerelateerd aan de belangen, vermeld in artikel 187d, eerste lid, Sv. De belangen waarnaar deze leden verwezen, zijn opgenomen in artikel 32, tweede lid, Sv. Die belangen gelden als grond om het verstrekken van afschrift van de processtukken te weigeren en zijn in bepaalde opzichten minder strikt. Een inbreuk op iemands persoonlijke levenssfeer kan bijvoorbeeld gemakkelijker aangenomen worden dan dat sprake is van een situatie waarin een getuige (enkel) door opneming van een gegeven in een processtuk ernstige overlast zal ondervinden of in de uitoefening van zijn ambt of beroep ernstig zal worden belemmerd (vgl. artikel 187d, eerste lid, onder a, Sv). De weigeringsgronden van artikel 32, tweede lid, Sv zijn anders geformuleerd omdat zij alleen betrekking hebben op beperkingen die ongeoorloofde verspreiding van gevoelige processtukken willen tegengaan. De afweging die daarvoor geldt, is van een andere orde dan de belangenafweging die moet worden gemaakt indien wordt overwogen bepaalde stukken of gedeelten daarvan niet te voegen bij de processtukken. Het gaat reeds om stukken waarop, behoudens het bepaalde in artikel 30, derde lid, Sv, het recht op kennisneming van toepassing is."

Aldus is kennelijk beoogd een verschil in toetsing aan te brengen tussen art. 32 (het verstrekken van afschriften van processtukken) enerzijds en art. 34, vierde lid (het verlenen van inzage in stukken) jo. art. 187 d, eerste lid, Sv anderzijds, omdat een inbreuk op de persoonlijke levenssfeer makkelijker zou kunnen worden aangenomen bij het verstrekken van een afschrift van processtukken waarbij verspreiding van die gegevens dreigt, dan van de enkele inzage of kennisneming van stukken die nog niet tot het procesdossier behoren. Nu echter in de concept-memorie van toelichting expliciet is opgemerkt dat artikel 149b Sv, waarin net als in artikel 34, vierde lid, een verwijzing naar art. 187d is opgenomen doch daarvan beduidend verschilt in strekking, aansluit bij het vierde lid van artikel 7 van de richtlijn wijst de NVvR er op dat een en ander tot onduidelijkheid of interpretatieverschillen leidt in de praktijk. De NVvR verzoekt de minister in heroverweging te nemen of dit een goede uitwerking van de richtlijn is.

2.5 Overleveringswet

Ter zake van de wijziging van de Overleveringswet vraagt de NVvR zich af waarom de verplichting om de aangehouden persoon te informeren over de inhoud van het aanhoudingsbevel niet uit de richtlijn is overgenomen. De NVvR wil de minister verzoeken hier nader aandacht aan te besteden.

2.6 Personele en financiële gevolgen

In de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel 'herziening regels betreffende de processtukken in strafzaken' is opgenomen dat verwacht wordt dat het voorstel voor de werklast van het OM geen noemenswaardige consequenties zal hebben (p. 11), aangezien het OM nu ook al werkzaamheden verricht in het kader van de samenstelling van het procesdossier. De NVvR heeft echter een ander beeld, en (voor)ziet wel degelijk een toename van de werklast voor het OM. Om te beginnen zullen er door het openbaar ministerie meer dan nu, en zeker in meer bewerkelijke strafzaken waarbij voorlopige hechtenis wordt toegepast, met een zekere regelmaat aanvullende processtukken moeten worden verzonden aan de verdediging. Daarbij moet dan beoordeeld worden of bepaalde stukken tijdelijk moeten worden onthouden, en zal de officier van justitie en/of de parketsecretaris meer in detail de inhoud van de resultaten het opsporingsproces moeten volgen. Dit komt wellicht de kwaliteit ten goede, maar vraagt extra tijd. Verder moet gedacht worden aan de extra proceshandelingen die moeten worden verricht bij het verzoeken om een machtiging onthouding processtukken bij de rechter-commissaris, mogelijk inclusief een behandeling in aanwezigheid van de raadsman en het openbaar ministerie. Daarnaast vreest de NVvR dat als gevolg van de huidige zeer ingrijpende bezuinigingen, en de daarmee samenhangende personele inkrimping van het OM, er per saldo minder tijd en zorg kan worden besteed aan de dossiervorming en alle waarborgen daar omheen.

De vraag is dan ook of de ambities zoals deze onder meer zijn verwoord in de voornoemde memorie van toelichting (p. 10-11) en zoals deze in de uitwerking van de onderhavige richtlijn tot

uitdrukking komen binnen deze omstandigheden kunnen worden waargemaakt. De NVvR verzoekt de minister hierop in te gaan in de memorie van toelichting.

Namens het bestuur van de NVvR,
de Wetenschappelijke Commissie,

voorzitter

Organisatieonderdeel Korpsleiding

Behandeld door
Functie Juridisch adviseur
Bezoekadres Juliana van Stolberglaan 4 – 10,
2595 CL Den Haag

Telefoon
E-mail

Ons kenmerk
Uw kenmerk
Datum 25 juli 2013
Bijlage(n)
Pagina 1/4

VERZONDEN 3 1 JULI 2013

Aan het Ministerie van Veiligheid en Justitie
Directie Wetgeving en Juridische Zaken
t.a.v. mr. A.M.C. Boerwinkel en mr. M. Kessler
Postbus 20301
2500EH Den Haag

Onderwerp Conceptwetsvoorstel implementatie richtlijn recht op informatie in strafzaken

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 april 2013, uw kenmerk , hebt u mij verzocht advies uit te brengen. Hierbij treft u dit advies aan.

Inleidende opmerkingen
Ter advisering ligt voor het conceptwetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012, betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142). Het conceptwetsvoorstel ziet op een wijziging in het Wetboek van Strafvordering en de Overleveringswet.

Er is bovendien expliciet gevraagd naar de (eventuele) gevolgen voor de politiepraktijk en, mochten problemen worden voorzien, een werkbare oplossing daarvoor.

Wetboek van Strafvordering
Het conceptwetsvoorstel betreft het implementeren van het recht van een verdachte op informatie in strafprocedures, door aan het Wetboek van Strafvordering een artikel 27c toe te voegen.

In artikel 27c wordt een onderscheid gemaakt tussen een verdachte die wordt aangehouden, een aangehouden verdachte die gehoord gaat worden en een verdachte die wordt uitgenodigd te verschijnen voor verhoor, dan wel telefonisch gehoord gaat worden.

De richtlijn onderscheidt de situaties van verdachten of beklaagden, verdachten of beklaagden die zijn aangehouden of gedetineerd, en personen die beschuldigd worden van het begaan van een strafbaar feit. Voorts spreekt de richtlijn van een onverwijlde mededeling van de rechten.

In de politiepraktijk kunnen (grofweg) de volgende situaties onderscheiden worden.

1. Naar aanleiding van een melding van een zojuist gepleegd strafbaar feit (bijvoorbeeld een tasjesroof) wordt een persoon, die lijkt op het doorgegeven signalement, door de politie op straat onderworpen aan een controle om te bezien of deze persoon de dader zou kunnen zijn. Als de persoon aantoonbaar niet de dader kan zijn wordt de persoon niet aangehouden en evenmin meegenomen naar het politiebureau. In het andere geval wordt de persoon aangehouden en overgebracht naar het politiebureau ter voorgeleiding.

POLITIE

2. Van te voren geënsceneerde acties als alcoholcontrole, huiszoeking, gerichte surveillance op autocriminaliteit. Aan deze situaties gaat een voorbereiding vooraf. Daartoe behoort thans niet het (volledig) voorbereid zijn op het (schriftelijk) meedelen van rechten aan een (aangehouden) verdachte.

3. Een situatie waarbij tussen aanhouding en voorgeleiding weinig tijd verstrijkt, bijvoorbeeld de verdachte die op straat wordt aangehouden en direct wordt overgebracht naar het politiebureau ter voorgeleiding, of de persoon die op het bureau als verdachte wordt aangemerkt, wordt aangehouden en voorgeleid.

4. Een persoon die uitgenodigd wordt om als verdachte te worden gehoord op het politiebureau. Een persoon die telefonisch als verdachte wordt gehoord.

Bij navraag is mij voorts gebleken dat in de praktijk het al te doen gebruikelijk is dat een verdachte die wordt aangehouden terstond wordt meegedeeld de reden van aanhouding; dat een verdachte die wordt aangehouden en wordt overgebracht naar het politiebureau, bij de voorgeleiding zijn rechten wordt meegedeeld, al dan niet middels een computersysteem en dat in een vertaling kan worden voorzien; een verdachte die wordt uitgenodigd op het bureau voor verhoor in de uitnodigingsbrief wordt meegedeeld ter zake welk strafbaar feit hij gehoord gaat worden; dat in een proces-verbaal (van verhoor) altijd is aangegeven waar de verdachte is gehoord (plaats van verhoor); dat het telefonisch horen van verdachten nauwelijks voorkomt.

Overleveringswet
Voorts betreft het conceptwetsvoorstel een wijziging van de Overleveringswet. Deze wijziging houdt in dat nadat de opgeëiste persoon is aangehouden, hem onverwijld schriftelijk mededeling gedaan wordt van zijn rechten.

Hier speelt alleen de praktische vraag hoeveel tijd er bestaat tussen het aanhouden van de persoon en het voorgeleiden, dat kennelijk altijd in Amsterdam plaats vindt.

Bij navraag is mij gebleken dat opgeëiste personen niet terstond naar Amsterdam worden overgebracht. Zij worden voorgeleid daar waar zij zijn aangehouden. Wel dienen zij binnen drie dagen na aanhouding naar Amsterdam, naar de rechtbank aan de Parnassusweg, te worden overgebracht. Tot zij overgebracht worden verblijven zij in een politiecel van de eenheid waar zij zijn aangehouden. Bij de voorgeleiding op het politiebureau in de eenheid waar de aanhouding plaats heeft gevonden, wordt de opgeëiste persoon gewezen op zijn rechten als het recht op rechtsbijstand in een voor hem begrijpelijke taal.

Wetboek van strafvordering: praktische voorstellen ten aanzien van de eerder genoemde situaties
1. Strikt genomen is in de eerstgenoemde situatie, op het moment dat de politie de persoon aanspreekt, sprake van een verdenking en is de persoon als verdachte aan te merken. Het stellen van vragen om te controleren of de persoon mogelijk de dader zou kunnen zijn kan aangemerkt worden als verhoor. Toch is het in deze situaties verdedigbaar om de persoon niet op straat al op zijn rechten te wijzen. In de praktijk betreffen deze situaties kortstondig momenten waarbij het er om gaat te beoordelen of de persoon als verdachte aangemerkt moet worden en waarbij, als dat zo is, de verdachte vrijwel direct na het eerste aanspreken wordt aangehouden en wordt overgebracht naar het politiebureau ter voorgeleiding. Nu bij de voorgeleiding een verdachte (schriftelijk) op zijn rechten wordt gewezen, kan gesproken worden van onverwijlde mededeling als bedoeld in de richtlijn. Zie ook onder 3.

POLITIE

2. In de voorbereiding van situaties als onder twee bedoeld, kan in de voorbereiding opgenomen worden het (schriftelijk) informeren van de (aangehouden) verdachte. Dit mede omdat al snel sprake zal zijn van een verhoor zodra aan de verdachte vragen worden gesteld die in verband staan met de verdenking. De Hoge Raad beschouwt als verhoor in de zin van artikel 29 Wetboek van Strafvordering: 'alle vragen aan een door een opsporingsambtenaar als verdacht aangemerkt persoon betreffende diens betrokkenheid bij een geconstateerd strafbaar feit'.

3. In deze situatie kan van onverwijlde mededeling gesproken worden nu de verdachte bij de voorgeleiding op zijn rechten wordt gewezen.

4. Met betrekking tot het horen van een verdachte die daartoe wordt uitgenodigd kan aan de richtlijn voldaan worden door het opnemen van de rechten in de uitnodigingsbrief. Met betrekking tot telefonisch horen kan gehandeld worden als bij horen op het bureau: telefonisch horen aankondigen middels een brief, met daarin eveneens alle relevante informatie, waaronder de rechten van de verdachte.

Overleveringswet: praktisch voorstel
De situatie waarin de opgeëiste persoon zich bevindt is te vergelijken met de situatie beschreven onder 3 onder het kopje Wetboek van Strafvordering: direct na de aanhouding wordt de opgeëiste persoon voorgeleid op het politiebureau in de eenheid waar zij zijn aangehouden en wordt bij de voorgeleiding gewezen op zijn rechten. In deze situatie kan gesproken worden van een onverwijlde mededeling.

Voorgestelde wijzigingen in het conceptwetsvoorstel
Mede in het licht van voorgaande wordt geadviseerd de volgende wijzigingen aan te brengen in het conceptwetsvoorstel.

a. In het eerste lid van artikel 27c, wordt aangegeven dat de verdachte bij aanhouding wordt meegedeeld dat (...). Het is niet denkbeeldig dat het niet mogelijk is bij de aanhouding een verdachte mee te delen ter zake van welk strafbaar feit hij aangehouden wordt (de verdachte is bijvoorbeeld gewond en wordt bewusteloos afgevoerd, of de verdachte is bij de aanhouding in zo'n psychische gemoedstoestand dat het onmogelijk is tot hem door te dringen). Voorstel is daarom het eerste lid te wijzigen in bijvoorbeeld:

1. De verdachte die aangehouden is wordt onverwijld meegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt.

of

1. Aan de verdachte wordt bij zijn aanhouding, of in ieder geval zo spoedig mogelijk daarna, meegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt.

b. In het tweede lid van artikel 27c, wordt gesproken over een aangehouden verdachte aan wie voorafgaand aan zijn eerste verhoor schriftelijke mededeling gedaan wordt van de rechten die hem toekomen. Als ik de richtlijn lees, dan begrijp ik daaruit dat elke verdachte die is aangehouden geïnformeerd dient te worden over toepasselijke procedurele rechten door middel van een schriftelijke verklaring van rechten. Het lijkt mij meer in lijn met de richtlijn (en de praktijk) indien het schriftelijk meedelen niet (alleen) gekoppeld wordt aan het eerste verhoor. Mede omdat in de richtlijn het eerste

POLITIE

verhoor als een ijkpunt wordt gebruikt wanneer een verdachte in ieder geval schriftelijk of mondeling geïnformeerd dient te worden. Voorstel is om een wijziging als onderstaand aan te brengen:

2. De aangehouden verdachte wordt onverwijld, maar in ieder geval voor zijn eerste verhoor, schriftelijk mededeling gedaan van de rechten die hem toekomen. Het betreft het recht op (... verder als in het concept).

Samenvattend
In de praktijk wordt al grotendeels voldaan aan hetgeen in de richtlijn is aangegeven ten aanzien van de rechten van de (aangehouden) verdachte of beklaagde. Op enkele punten is een kleine (praktische) aanpassing nodig. Het op straat medelen van rechten wordt niet gezien als een toegevoegde waarde omdat een aangehouden verdachte terstond wordt overgebracht naar een politiebureau ter voorgeleidlng en bij de voorgeleiding op zijn rechten wordt gewezen.

Ten aanzien van de tekst van het conceptwetsvoorstel treft u enkele voorstellen aan die meer recht doen aan de praktijk, maar mijns inziens wel in overeenstemming zijn met de richtlijn.

Hoogachtend,

Korpschef

2013/1759
11-11-13
ED

Preadvies
van
de Adviescommissie Strafrecht

inzake

het conceptwetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures

Inleiding

De richtlijn 2012/13/EU betreffende het recht op informatie in strafprocedures *d.d.* 22 mei 2012 kent een preambule met 45 overwegingen en daarnaast een 14-tal artikelen. Deze richtlijn is onderdeel van de routekaart ter versterking van de procedurele rechten van verdachten of beklaagden in de strafprocedures die op 30 november 2009 door de Raad is goedgekeurd, welke routekaart als zodanig weer onderdeel is van het Stockholm-programma *"een open en veilig Europa ten dienste en bescherming van de burger'*.

Maatregel A, bevattende het recht op vertolking en vertaling in strafprocedures, is op 20 oktober 2010 vastgesteld (richtlijn 2010/64/EU). Het wetsvoorstel tot implementatie van deze richtlijn d.d. 28 februari 2013 is inmiddels in de Eerste Kamer aangenomen en zal op 1 oktober 2013 in werking treden. Het onderhavig wetsvoorstel strekt tot implementatie van maatregel B, de maatregel die het recht op informatie in strafprocedures regelt. Inmiddels hebben het Europees Parlement en de Raad overeenstemming bereikt over een definitieve tekst ter zake maatregel C, het recht op juridisch advies en rechtsbijstand (10190/13).

De Adviescommissie Strafrecht (ACS) benadrukt dat de implementatie van maatregel B uitdrukkelijk geplaatst dient te worden binnen het kader van het Stockholm-programma en met name de routekaart van 30 november 2009. Uitgangspunt van de routekaart is het verstevigen van het vertrouwen in elkaars systemen zodat het beginsel van wederzijdse erkenning daadwerkelijk tot wasdom kan komen. Een systeem waarbij beslissingen van rechters of magistraten binnen de Unie zoveel mogelijk direct uitgevoerd worden zonder dat deze beslissingen eerst omgezet worden, werkt slechts indien zowel de onderdanen als de autoriteiten de overtuiging hebben dat hun rechten en belangen binnen de gehele Unie voldoende gewaarborgd zijn. Anders geformuleerd, hoe hoger het niveau van de waarborgen en de rechtsbescherming binnen de gehele Unie, hoe gemakkelijker het wordt om elkaars beslissingen wederzijds te erkennen. Het daadwerkelijk en effectief verzekeren van waarborgen dient het doel van de Unie: het handhaven en ontwikkelen van een ruimte van vrijheid, veiligheid en recht.

De richtlijn 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures stelt minimumregels vast, geen maximumregels. De richtlijn omschrijft niet de ideale situatie maar legt vast waar lidstaten in

ieder geval aan moeten voldoen wil het beginsel van wederzijdse erkenning op voldoende basis kunnen rekenen. Naar het oordeel van de ACS strookt het met het doel van de Unie, het Stockholm-programma en de routekaart om de onderhavige richtlijn in volle omvang en ruim te implementeren.

De ACS constateert dat van een dergelijke ruimhartige implementatie in dit wetsvoorstel echter niet blijkt. Gelijk als bij de implementatie van Maatregel A, het recht op vertolking en vertaling, kiest de regering thans wederom voor een minimalistische benadering. Zelfs zo minimalistisch dat het wetsvoorstel een aantal rechten en waarborgen niet implementeert waar de richtlijn wel toe dwingt.

Toepassingsgebied en *'recht op informatie over rechten'* (art. 3)

Artikel 2 van de richtlijn omschrijft het toepassingsgebied. De richtlijn geldt *"voor personen, vanaf het agenblik waarop de bevaegde autariteiten van een lidstaat hen ervan in kennis stellen dat zij ervan worden verdacht of beschuldigd een strafbaar feit te hebben begaan, tot de beëindiging van de procedure, dat wil zeggen, tot de definitieve vaststelling dat zij het strafbare feit al dan niet hebben begaan, met inbegrip van, indien van toepassing, de strafoplegging en de uitkomst in een eventuele beroepsprocedure"*.

Het conceptwetsvoorstel kent een beperkter toepassingsgebied. Het *'recht op informatie over rechten'* komt volgens het wetsvoorstel immers slechts toe aan:

1) de verdachte die is aangehouden (artikel 27c lid1) en

2) de verdachte die wordt uitgenodigd op het politiebureau of een andere daartoe aangewezen plaats, dan wel

3) de verdachte die telefonisch wordt gehoord (beiden artikel 27c lid 3).

In de praktijk van alle dag komen er echter meer situaties voor waarbij personen door de bevoegde autoriteiten ervan in kennis worden gesteld dat zij worden verdacht of beschuldigd een strafbaar feit te hebben begaan. Het kan bijvoorbeeld gaan om personen die als getuige worden gehoord en ten aanzien waarvan tijdens dat verhoor een verdenking ontstaat. Het kan gaan om verdachten die al aangehouden zijn of aanwezig op een plek voor verhoor, dan wel telefonisch worden gehoord en waarvan tijdens dat verhoor blijkt dat er een verdenking ontstaat ter zake andere strafbare feiten. Te denken valt aan personen die niet (in Nederland) aangehouden zijn en die niet uitgenodigd zijn om op een plek voor verhoor te verschijnen en op andere wijze van overheidswege vernemen dat zij verdachte zijn bijvoorbeeld doordat zij rauwelijks gedagvaard worden. Niet valt in te zien dat de rechten uit de onderhavige richtlijn in die situatie niet zouden gelden, sterker nog, de tekst omtrent het toepassingsgebied is volstrekt helder en laat naar het oordeel van de ACS geen ruimte voor een afwijkende interpretatie.

De ACS merkt op dat het wetsvoorstel een verschil maakt tussen verdachten die zijn aangehouden en verdachten die zijn uitgenodigd voor een verhoor, dan wel telefonisch worden gehoord. Aan de aangehouden verdachte worden schriftelijk zijn rechten medegedeeld. Het betreft het recht op rechtsbijstand als bedoeld in art 28 lid 1, het recht op de mededeling van het strafbare feit waarvan hij wordt verdacht, het recht op vertolking en vertaling, het recht op kennisneming van processtukken en tenslotte dat het recht om te zwijgen. De niet aangehouden verdachte die

verschijnt op een plek voor verhoor of die telefonisch wordt gehoord krijgt slechts te horen dat hij recht op rechtsbijstand heeft, alsmede, indien van toepassing, recht op vertaling en vertolking.

De ACS ziet niet in op basis waarvan dit onderscheid is gemaakt. De richtlijn maakt t.a.v. *'het recht op informatie over rechten'* bedoeld in artikel 3 geen onderscheid tussen een verdachte of beklaagde die aangehouden is of niet. De richtlijn geldt voor iedere persoon die door de bevoegde autoriteiten van een lidstaat ervan in kennis wordt gesteld verdachte te zijn of beschuldigd te worden een strafbaar feit te hebben begaan.

Naar het oordeel van de ACS dient het *'recht op informatie over rechten'* ex artikel 3 van de richtlijn aan alle verdachten toegekend te worden die binnen het toepassingsbereik zoals omschreven in artikel 2 van de richtlijn te vallen en niet slechts aan een beperkte categorie verdachten of beklaagden.

De 'schriftelijke verklaring van rechten' uit artikel 4

Artikel 4 verplicht tot het opnemen van een aantal met name genoemde rechten in een schriftelijke verklaring van rechten die ter hand gesteld dient te worden van de verdachte of beklaagde die is aangehouden of gedetineerd. Het betreft allereerst de rechten zoals omschreven in artikel 3, daarnaast dient gewezen te worden op het recht om zowel de consulaire autoriteiten als een persoon op de hoogte te laten stellen van de situatie (artikel 4 lid 2b), *"het recht op toegang tot dringende medische bijstand"* (artikel 4 lid 2c), tenslotte dient het maximum aantal uren of dagen meegedeeld te worden dat de verdachte of beklaagde van zijn vrijheid kan worden beroofd alvorens hij aan een gerechtelijke autoriteit wordt voorgeleid (artikel 4 lid2d), alsmede de mogelijkheden om de rechtmatigheid van de detentie aan te vechten of om voorlopige invrijheidstelling te verzoeken (artikel 4 lid3). In het wetsvoorstel vindt de ACS geen artikel terug dat deze bepaling implementeert.

In de Memorie van Toelichting wordt uiteengezet waarom de minister implementatie van deze voorschriften niet geïndiceerd vindt. Daartoe wordt aangevoerd dat de 'Ambtsinstructie voor de politie, de KMAR en de buitengewone opsporingsambtenaar' d.d. 8 april 1994 bepalingen kent ter zake de informatieplicht aan familie en of consulaire autoriteiten (artikel 27) alsmede over medische bijstand (artikel 32). T.a.v. de verplichting tot het verstrekken van informatie over de mogelijkheden de detentie aan te vechten, termijnen voor voorgeleiding e.d. merkt de minister op dat hij die informatie uiteraard in de te verstrekken folder zal opnemen maar dat hij het *'wenselijk noch nodig'* oordeelt dit in het wetsvoorstel mee te nemen omdat *'deze informatie – hoewel van belang voor de verdachte die van zijn vrijheid is beroofd- niet valt aan te merken als informatie over een strafvorderlijk recht noodzakelijk om het recht op een eerlijk proces te waarborgen'.*

Dat ziet de ACS anders: de vrijheidsbeneming door de overheid levert de meest verregaande inbreuk op de persoonlijke vrijheid van een verdachte of beklaagde op. De mogelijkheid om de rechtmatigheid van die vrijheidsbeneming te laten beoordelen (habeas corpus) door een onpartijdige rechter is een van de belangrijkste, zo niet het belangrijkste recht van een verdachte of beklaagde. Het feit dat de minister best in de folder wil opnemen dat de verdachte of beklaagde tegen zijn vrijheidsbeneming kan opkomen is lovenswaardig, het recht op deze informatie hoort echter wettelijk verankerd te worden, al was het alleen al maar omdat richtlijnen verplicht geïmplementeerd dienen te worden.

Kortom, naar het oordeel van de ACS dient in het wetsvoorstel opgenomen te worden dat de verdachte schriftelijk op al zijn rechten zoals omschreven in artikel 4 van de richtlijn gewezen dient te worden.

'Recht op informatie over de beschuldiging' (artikel 6) en 'recht op toegang tot de stukken van het dossier' (artikel 7)

Tenslotte meent de ACS dat een aantal van de rechten uit de richtlijn niet juist en in ieder geval niet volledig in het wetsvoorstel worden geïmplementeerd .

Artikel 6 'recht op informatie over de beschuldiging'

Het conceptwetsvoorstel bepaalt dat de verdachte, ongeacht of hij is aangehouden, uitgenodigd of telefonisch wordt verhoord, wordt *"meegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt"* (artikel 27c lid 1 en artikel 27c lid 3). De richtlijn bepaalt in artikel 6 dat verdachten of beklaagden informatie ontvangen over het strafbare feit waarvan zij worden verdacht of beschuldigd. Daar wordt aan toegevoegd dat die informatie die onverwijld verstrekt dient te worden *"zo gedetailleerd als noodzakelijk is om het eerlijke verloop van de procedure en daadwerkelijk uitoefening van de rechten van de verdediging te waarborgen"* (artikel 6 lid 1). In artikel 6 lid 2 wordt daaraan toegevoegd dat de verdachte of beklaagde niet alleen wordt meegedeeld van welk strafbaar feit hij of zij wordt verdacht, maar ook van *"de redenen voor een aanhouding of detentie, met inbegrip van het strafbare feit waarvan zij worden verdacht of beschuldigd"* (artikel 6 lid 2). Overweging 28 van de preambule bepaalt ter zake: " *Met het oog op een eerlijk verloop van de procedure en op de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging dient de omschrijving van het strafbare feit waarvan de persoon wordt verdacht of beschuldigd, met inbegrip van, indien bekend, tijd en plaats en de mogelijke wettelijke kwalificatie van het vermeende strafbare feit, te worden verstrekt in voldoende detail, rekening houdend met de fase waarin de strafprocedure zich bevindt."*

Naar het oordeel van de ACS volstaat het dan ook niet om de verdachte uitsluitend mee te delen van welk strafbaar feit hij verdacht wordt, de redenen voor de aanhouding of detentie moeten eveneens meegedeeld worden, evenals alle noodzakelijke feiten en omstandigheden die een daadwerkelijke en effectieve uitoefening van de rechten van de verdediging mogelijk maken.

De ACS ziet dit uitdrukkelijk in verband met het gestelde in artikel 4 lid 2 onder d en artikel 4 lid 3 van de richtlijn. Daarin wordt immers bepaald dat de verdachte en/of beklaagde meegedeeld moet worden *"het maximum aantal uren of dagen dat verdachten of beklaagden van hun vrijheid mogen worden beroofd voordat zij aan een gerechtelijke autoriteit moeten worden vaorgeleid"*. Daarnaast moet informatie worden gegeven over de mogelijkheden *"am de rechtmatigheid van de aanhouding aan te vechten, om een herziening van de detentie te bekomen, of om voorlopige invrijheidstelling te verzoeken"*.

Naar het oordeel van de ACS volgt uit dit samenstel van voorschriften dat aan de verdachte of beklaagde niet slechts, zoals het in het wetsvoorstel gebeurt, meegedeeld dient te worden *'ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt'* maar dat tevens de redenen op basis waarvan hij is aangehouden of in verzekering is gesteld, medegedeeld dienen te worden. Daarbij

dient ook meegedeeld te worden hoe lang de verdachte of beklaagde maximaal van zijn vrijheid beroofd kan worden alvorens een rechter zich over de detentie buigt. De mogelijkheden om de rechtmatigheid van de aanhouding aan te vechten en een herziening van de detentie te bekomen, lees: om invrijheidstelling te vragen, zullen eveneens de verdachten of beklaagden meegedeeld moeten worden.

De ACS meent dat in het wetsvoorstel aanvullende bepalingen met deze strekking opgenomen dienen te worden.

Artikel 7 'recht op toegang tot de stukken van het dossier'

Artikel 7 van de richtlijn regelt het recht op toegang tot stukken van het dossier. Lid 1 van artikel 7 bepaalt dat een persoon die is aangehouden recht heeft op de stukken in zijn zaak, althans die stukken *"die essentieel zijn om de rechtmatigheid van de aanhouding of de detentie overeenkomstig het nationale recht daadwerkelijk aan te vechten"*.

Volgens de MvT wordt in de per 1 januari 2013 geactualiseerde regeling inzake de processtukken (Stb. 601) voldoende tegemoet gekomen aan de vereisten van de richtlijn. De ACS betwijfelt dat.

Als uitgangspunt bij de artikelen 30-34 geldt dat tijdens het voorbereidend onderzoek de verdachte kennis kan nemen van processtukken *'op diens verzoek'*, terwijl artikel 7 van de richtlijn de verstrekking van essentiële stukken niet afhankelijk stelt van de vraag of de verdachte een verzoek doet tot kennisneming. Die stukken moeten, ook als de verdachte daar niet expliciet om verzoekt, verstrekt worden.

Naar het oordeel van de ACS behoeft de wettelijke regeling in de artikelen 30-34 derhalve aanpassing wil sprake zijn van een adequate implementatie van richtlijn 2012/13/EU.

Amsterdam, 13 juni 2013

voorzitter,
Namens deze, secretaris

Openbaar Ministerie

0 BD

College van Procureurs-Generaal

Voorzitter

Postbus 20305 2500 EH Den Haag

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)70 339 96 00
telefax +31 (0)70 339 98 51

De Minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH DEN HAAG

Onderdeel	Afdeling wet- en regelgeving
Contactpersoon	
Doorkiesnummer(s)	
E-mail	
Datum	27 mei 2013
Ons kenmerk	
Uw kenmerk	
Onderwerp	Advies conceptwetsvoorstel implementatie richtlijn recht op informatie in strafzaken

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 april 2013 heeft u het College van procureurs-generaal gevraagd te adviseren over een conceptwetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142) alsmede de bijbehorende conceptmemorie van toelichting.

Het College heeft met belangstelling kennis genomen van het conceptwetsvoorstel, maar ziet geen aanleiding tot het maken van nadere op- of aanmerkingen.

Hoogachtend
Het College van procureurs-generaal

0 BD

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
mr. I.W. Opstelten
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Directie Strategie en Ontwikkeling

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

T (088) 36 10000
F (088) 36 10022
www.rechtspraak.nl

datum 3 juni 2013
contactpersoon
doorkiesnummer
faxnummer
e-mail
ons kenmerk
uw kenmerk
onderwerp Advies Wetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142).
bijlage(n) 1

Geachte heer Opstelten,

Bij brief van 23 april 2013 met opgemeld kenmerk verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de "**Raad**") u te adviseren over het conceptwetsvoorstel tot implementatie van richtlijn nr. 2012/13/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 mei 2012 betreffende het recht op informatie in strafprocedures (PbEU L 142) (het "**Wetsvoorstel**").

De richtlijn bevat minimumregels met betrekking tot het recht van verdachten op informatie in strafprocedures. Volgens de Memorie van Toelichting (MvT) voldoen de Nederlandse rechtspraktijk en het Wetboek van Strafvordering (Sv) in het algemeen aan de eisen van een eerlijk proces. Daarom noopt de richtlijn volgens de MvT slechts tot een beperkte en relatief eenvoudige wijziging van het Wetboek van Strafvordering en de Overleveringswet op het punt van de informatie van de aangehouden verdachte respectievelijk de aangehouden opgeeiste persoon.

Gehoord de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

Advies

De Raad heeft enkele inhoudelijke opmerkingen ten aanzien van het Wetsvoorstel.

1. Algemene opmerkingen

De richtlijn schrijft voor dat de verdachte onverwijld wordt medegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt (art. 3 onder c jo. art. 6 van de richtlijn). Volgens preambule 28 betreft het een omschrijving van het strafbare feit waarvan de persoon wordt verdacht of beschuldigd, met inbegrip van, indien bekend, tijd en plaats en de mogelijke wettelijke kwalificatie van het vermeende strafbare feit. De omschrijving dient te worden verstrekt in voldoende detail, rekening houdend met de fase waarin de strafprocedure zich bevindt. In het Wetsvoorstel wordt deze verplichting geregeld in artikel 27c, eerste lid, Sv: de verdachte wordt bij zijn aanhouding meegedeeld ter zake van welk strafbaar feit hij als verdachte is aangemerkt. In de toelichting op dit artikellid (MvT p. 12) wordt geen aandacht besteed aan de eisen die volgens preambule 28 van de richtlijn aan de omschrijving van het strafbare feit moeten worden gesteld. De Raad acht het gewenst dat de toelichting op dit punt wordt verduidelijkt of beter nog, dat in de tekst van artikel 27c, eerste lid, Sv aansluiting wordt gezocht bij artikel 59, tweede lid, Sv en artikel 78, tweede lid, Sv, waarin wordt gesproken van een zo nauwkeurig mogelijke omschrijving van het strafbare feit. Daarmee wordt immers meer dan in voorgestelde tekst van artikel 27c, eerste lid, Sv beantwoord aan preambule 28 die voorschrijft dat de verdenking zoveel mogelijk moet worden geconcretiseerd en geïndividualiseerd.
In het verlengde hiervan acht de Raad het van groot belang dat de politie duidelijke instructies krijgt over de vorm waarin de informatie, bedoeld in artikel 27c, eerste lid, Sv, aan de verdachte dient te worden gegeven. Daarbij zal de inhoud en strekking van preambule 28 uitgangspunt moeten zijn. De Raad acht het gewenst dat hierop in de MvT wordt ingegaan.

Artikel 27c, tweede lid, Sv bepaalt dat een aangehouden verdachte *schriftelijk* mededeling wordt gedaan van de rechten die hem toekomen. Voor het geval dat de verdachte de Nederlandse taal niet of onvoldoende beheerst, bepaalt artikel 27c, vierde lid, Sv dat de mededeling in een voor verdachte begrijpelijke taal wordt gedaan. Het Wetsvoorstel voorziet echter niet in het geval dat de verdachte de Nederlandse taal weliswaar voldoende beheerst, maar bijvoorbeeld door ongeletterdheid of een visuele beperking niet in staat is de inhoud van de schriftelijke mededeling tot zich te nemen. Ook in de MvT wordt hieraan geen aandacht besteed. Het ligt voor de hand dat in dat geval de mededeling (ook) mondeling wordt gedaan. De Raad acht het gewenst dat in het Wetsvoorstel alsnog aandacht aan dit punt wordt besteed. Daarbij kan aansluiting worden gezocht bij het nog niet in werking getreden artikel 131b Sv dat betrekking heeft op de bijstand door een tolk aan personen die niet of slechts zeer gebrekkig kunnen *horen of spreken.*[2]

Volgens de MvT (p. 13) voorziet de Ambtsinstructie van de politie (artt. 27 en 32 e.v.) in bepalingen over het informeren van een naaste van de verdachte en, indien van toepassing, de consulaire autoriteiten over de vrijheidsbeneming van de verdachte alsmede in bepalingen met betrekking tot

[2] Stb. 2013, 85.

dringende medische zorg aan de verdachte (vgl. art. 4 lid 2 onder b en c van de richtlijn). Volgens de MvT is het niet nodig om deze punten ook in het artikel. 27c, tweede lid, Sv te regelen. Daarvoor wordt als reden gegeven, dat die informatie niet valt aan te merken als '*informatie over een strafvorderlijk recht noodzakelijk om het recht op een eerlijk proces te waarborgen*'. Hetzelfde geldt volgens de MvT voor informatie over de termijn waarbinnen de verdachte, als hij niet in vrijheid wordt gesteld, voor de rechter-commissaris moet worden voorgeleid en over de mogelijkheid om de rechtmatigheid van de vrijheidsbeneming aan te vechten of om schorsing van de voorlopige hechtenis te verzoeken (vgl. art. 4, lid 2 onder d, en lid 3 van de richtlijn). Informatie over deze rechten zal volgens de MvT worden opgenomen in een informatiefolder. De Raad betwijfelt of dusdoende – dus zonder dat in de wet wordt opgenomen dat de verdachte over deze rechten behoort te worden geïnformeerd – de richtlijn op juiste wijze wordt geïmplementeerd (vgl. art. 11, lid 1 van de richtlijn). De Raad is in ieder geval van mening dat gelet op artikel 5 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden informatie over de termijn waarop de verdachte voor de rechter moet worden geleid en informatie over de mogelijkheid om de rechtmatigheid van de vrijheidsbeneming aan te vechten, behoort tot de informatie waarover de verdachte tenminste ook mondeling dient te worden geïnformeerd.

De richtlijn noch het Wetsvoorstel besteedt aandacht aan de situatie waarin een persoon in Nederland wordt aangehouden met het oog op de tenuitvoerlegging van een buitenlands vonnis (vgl. de Wet wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging vrijheidsbenemende en voorwaardelijke sancties, Stb. 2012, 333). De Raad werpt de vraag op of in het Wetsvoorstel niet ook voor deze situatie een regeling dient te worden getroffen.

In de bijlage bij dit advies worden nog enige opmerkingen van inhoudelijke aard gemaakt.

2. Werklastgevolgen

Het Wetsvoorstel heeft geen werklastgevolgen voor de rechtspraak.

Slot

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het uiteindelijke Wetsvoorstel, stelt de Raad het op prijs als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het Staatsblad.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
Wnd.-voorzitter

Bijlage met inhoudelijke opmerkingen.

Inhoudelijke opmerkingen

- *Art. 27c, lid 2 en lid 3 Sv*: In deze leden wordt – waar het betreft het recht van de verdachte om zich te laten bijstaan door een tolk – verwezen naar artikel 27, derde lid, Sv. Bedoeld zal zijn te verwijzen naar artikel 27, vierde lid, Sv dat hoogstwaarschijnlijk op 1 oktober 2013 in werking zal treden.[3]

- *Art. 27c,lid 4 Sv*: In dit lid ware te verduidelijken op welke rechten hier wordt gedoeld. Uit de toelichting (MvT p. 14) lijkt te volgen dat enkel wordt verwezen naar de schriftelijke mededeling, bedoeld in artikel 27c, tweede lid, Sv. Hoe dan ook zal de verdachte die de Nederlandse taal onvoldoende beheerst, ingevolge preambule 25 van de richtlijn ook ten aanzien van de informatie, bedoeld in artikel 27c, eerste en derde lid, Sv tenminste recht hebben op een vertolking in een taal die hij begrijpt: *"De lidstaten dienen ervoor te zorgen dat bij de verstrekking van informatie overeenkomstig deze richtlijn, verdachten of beklaagden indien nodig kunnen beschikken over vertaling of vertolking in een taal die zij begrijpen, overeenkomstig de normen van Richtlijn 2010/64/EU."* In dit verband wijst de Raad ook op artikel 4, vijfde lid, van de richtlijn.
  De Raad werpt de vraag op of het nog niet in werking getreden artikel 29a, eerste lid, Sv[4] dat betrekking heeft op bijstand van een tolk *tijdens* het verhoor van de verdachte (en niet om informatieverstrekking - uiterlijk - voorafgaand aan het verhoor) hierin voldoende voorziet.[5]

- *MvT p. 6, eerste alinea, en p. 7. derde alinea*: Hier wordt ingegaan op het moment waarop de informatie uiterlijk aan de verdachte moet worden verstrekt, namelijk voorafgaand aan het eerste officiële verhoor. Op p. 6 wordt verduidelijkt dat daarmee wordt bedoeld een gepland verhoor dat hetzij plaatsvindt op het politiebureau of op een andere daartoe aangewezen plaats bestemd voor het verhoor van verdachten, hetzij telefonisch. De Raad werpt de vraag op of daaraan niet moet worden toegevoegd dat de informatie in ieder geval moet worden verstrekt op het moment van de voorgeleiding voor de (hulp)officier van justitie. Verder merkt de Raad op het voorkomt dat het eerste officiële verhoor niet plaatsvindt op het politiebureau of een andere daartoe aangewezen plaats, maar bijvoorbeeld in de woning van verdachte (al dan niet ter gelegenheid van een aanhouding of een doorzoeking), in een ziekenhuis (als de verdachte daar is opgenomen) of dat op straat meer dan enkele vragen worden gesteld (als de urgentie daartoe aanleiding geeft). Hier ware in de toelichting nader aandacht aan te besteden.

- *MvT p. 10 (onder 3.6)*: Hier wordt opgemerkt dat diverse bepalingen uit het Wetboek van Strafvordering en andere regelingen relevant zijn in verband met de implementatie van artikel 8,

---

[3] Stb. 2013, 85.
[4] Idem.
[5] Zie ook de MvT op artikel 29a Sv: Kamerstukken II 2011-2012, 33 355, nr. 3, p. 29, eerste alinea onder 'Onderdeel E (art. 29a nieuw)'.

eerste lid, van de richtlijn (kort gezegd: het registreren van het moment waarop informatie op grond van de richtlijn aan de verdachte is verstrekt). De MvT verwijst in dit verband onder meer naar de Aanwijzing rechtsbijstand politieverhoor (Stcrt. 2010, 4003), waarin is bepaald dat de mededeling aan de verdachte betreffende het recht een raadsman te consulteren in het proces-verbaal moet worden opgenomen. De Raad werpt de vraag op of een dergelijk registratievoorschrift niet bij voorkeur in de wet moet worden verankerd.

- *MvT p. 11, tweede alinea, tweede zin*: Hier ware te verwijzen naar HR 16 april 2013, LJN BY5706.

- *MvT p. 11, tweede alinea, laatste zin*: De Raad vraagt zich af welke 'overige gevallen' hier voor ogen staan.

- *MvT p. 13, eerste alinea*: Na "(...) *de bevoegdheid om te verzoeken om toevoeging van een raadsman*" ware toe te voegen ", *het recht op bijstand door een tolk*" in verband met het hiervoor genoemde artikel 27, vierde lid, Sv, waarnaar bedoeld is te verwijzen in artikel 27c, tweede en derde lid, Sv.